

[S. Rasmussen.]

som var særlig knyttet til Landbruget, der havde den dominerende Stilling. Man kan ofte høre sige — og det kan siges med en vis Ret —, at vi Landmænd selv har været Skyld i de faste Ejendomskatters Vækst, idet det ikke kan nægtes, at Landmændene i de allerfleste Sogne- og Amtskommuner igennem hele Perioden har haft Magten og den Dag i Dag har en stor Del af Magten. Man siger altsaa: det er jo jeres egen Skyld, at Beskatningen af fast Ejendom er blevet saa høj, thi I har selv kunnet bestemme, hvorledes I vilde have Forholdene lagt til Rette. Der er noget rigtigt deri, men ogsaa noget urigtigt. Det er i og for sig rigtigt, at Landbrugets Mænd mange Steder har været med til at lægge en forholdsvist høj Skat paa fast Ejendom, men man maa forstaa, hvorfor det er gjort: fordi man skulde have Penge paa den ene eller den anden Maade. Man skulde mange Steder næsten udelukkende have dem af Landmænd, og det faldt derfor overordentlig naturligt at lægge Skatten saaledes, som det er sket. Man kan altsaa godt sige, at Landmændene selv har været Skyld i, at den faste Ejendom er blevet saa stærkt belastet med Skat, men det er der ikke noget saa urimeligt i. Fejlen er kun den, at man ikke i Tide, da Udviklingen førte med sig, at Befolkningen blev en anden, standsede denne Udvikling og skabte en forstandigere Skattepolitik i de befolkningsmæssigt uensartede Sogne- og Amtskommuner. Dernæst kan det ikke nægtes, at det er med Urette, naar man bebrejder Amts- og Sognekommunerne den store Stigning, der er sket i Udgifterne. Thi man maa jo aldrig glemme, at i meget stor Udstrækning er det Staten, Lovgivningsmagten, der ved Vedtagelsen af den ene Udgiftslov efter den anden har paalagt Kommunerne meget store Byrder og derved gennem sat deres Udgifter i Vejret.

Jeg skal ikke ved denne Lejlighed komme ind paa det meget vanskelige Spørgsmaal, om Tiden kræver Centralisation, eller den maaske nærmest kræver en Decentralisation. Jeg er naturligvis klar over, at man kan hævde, at Decentralisation, hvis den bliver gennemført, paa mange Omraader vil lægge Magten mere i de lokale Myndigheders Hænder, og dette har egentlig min Sympati. Men paa den anden Side mener jeg, at der maa være en vis Centralisation, en vis Ensartethed i disse Forhold. Vi kan ikke blive ved at have det saaledes, at Staten kan bestemme Udgifternes Stør-

relse og i meget høj Grad paalægge Amtskommunerne at udrede dem.

Det vil sikkert være dette høje Ting bekendt, at mit Parti altid har stillet sig paa det Standpunkt, at Skatten paa fast Ejendom vilde vi i høj Grad sætte Pris paa kunde blive en fast Skat, og at det var Uret, om man ved en for stærk Stigning af Skatten paa fast Ejendom konfiskerede en Del af en Ejendoms Værdi. Dette er jo nemlig ogsaa en Betragtning, der maa fremføres med Hensyn til Beskatningen af den faste Ejendom, i øvrigt til Dels ogsaa med Hensyn til Formueskatten. Der er den store, ja, jeg kunde næsten sige principielle Forskel paa Indkomstskat og indirekte Skat, at den indirekte Skat tages af et Forbrug, medens den direkte, Indkomstskatten, i mange Tilfælde virker noget anderledes; en Mand kan jo nemlig et Aar have stor Formue og næste Aar ingen Formue, eller omvendt. Men med Hensyn til Formue- og Ejendomsskatter er Forholdet det, at de ikke blot rammer den Indkomst, som Manden har af sin Formue eller Ejendom, men de skal ogsaa betales — og her kommer det vanskelige —, selv om Formuen og Ejendommen ingen Afkastning giver, og de virker ind paa Ejendommens Værdi, saaledes at de i det Øjeblik, man øger den faste Ejendomsskat stærkt, nedfælder sig i Ejendommen som en Prioritet. Jeg er paa den anden Side ogsaa godt klar over, at i det Øjeblik man letter Skatten stærkt paa fast Ejendom, kapitalforærer man de nuværende Ejere noget. Vi fra vor Side er klar over begge disse Sider, hele den hidtidige Udvikling understreger det meget stærkt, og vi synes, at det offentlige ikke skulde blande sig alt for meget i Borgernes Økonomi. Jeg indrømmer, at der, naar man ser paa den manglende Rentabilitet i Landbruget, kunde være god Grund til helt at slette Skatterne paa fast Ejendom, og jeg vil da ogsaa henvise til, at mit Parti gennem den Krisehjælp til Landbruget, som den højtærede Indenrigsminister omtalte for lidt siden, for saa vidt ogsaa har gjort det for mange Landmænds Vedkommende. Men naar der er Tale om at foreslaa noget varigt paa dette Omraade — og her skelner vi stærkt mellem, hvad vi kan gaa med til som en foreløbig Krisehjælp, og hvad vi kan gaa med til som en varig Foranstaltning, hvad jeg ikke synes, den højtærede Indenrigsminister gjorde —, og det er det, vi gør i dette Tilfælde, vilde det efter min Mening ikke været retfærdigt helt at stryge Skat paa fast Ejendom. Saa maa Opgaven